

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Національний фармацевтичний університет

Кафедра ботаніки

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН»**

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної internet-конференції

21-23 березня 2016 року

м. Харків, Україна

Харків

НФаУ

2016

УДК: 615:581/582

Редакційна колегія: проф. Гонтова Т. М. (голова), ас. Мінаєва А. О.,
асп. Ільїнська Н. І.

Укладачі: Мінаєва А. О., Ільїнська Н. І.

Відповідальний секретар: Ільїнська Н. І.

Конференція зареєстрована в Українському інституті науково-технічної і економічної інформації (УкрІНТЕІ) посвідчення № 317 від 22 червня 2015 року.

Теоретичні та практичні аспекти дослідження лікарських рослин : матеріали II Міжнародної науково-практичної internet-конференції (м. Харків, 21-23 березня 2016 р.) / редкол. : Т. М. Гонтова, А. О. Мінаєва, Н. І. Ільїнська. – Х. : НФаУ, 2016. – 297 с. (Серія «Наука»)

Збірник II Міжнародної науково-практичної internet-конференції «Теоретичні та практичні дослідження лікарських рослин» містить матеріали наукових робіт студентів, магістрантів, аспірантів, викладачів, науковців та практиків.

Розглянуто питання щодо визначення місця ботаніки у підготовці фахівців фармації, висвітлення напрямків наукової роботи спеціалістів фармацевтичної галузі, що стосуються питань фармакогностичного вивчення лікарських рослин та лікарської рослинної сировини, розробки рослинних субстанцій на їх основі, проведення контролю якості сировини, субстанцій та препаратів України, країн ближнього та дальнього зарубіжжя.

Збірник призначений для широкого кола наукових, науково-педагогічних і практичних працівників, що займаються питаннями ботаніки, фармакогнозії та фармації в цілому.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК: 615:581/582

Родина вересові (Ericaceae) – перспективне джерело лікарських препаратів Гапоненко В.П., Левашова О.Л.....	70
Антибактериальные свойства фитоминералосорбентов и существующих сорбционно-активных препаратов для обработки раневых поверхностей Гевара Агирре Хуан Хосе, Везенцев А.И., Буханов В.Д.....	71
Наукові дослідження кафедри ботаніки НФаУ Гонтова Т.М., Сербін А.Г., Руденко В.П.....	73
Биология развития репешка обыкновенного (<i>Agrimonia Eupatoria</i> L.) в условиях остепненного склона «Николаевский» г. Саранска Горчакова А. Ю.	75
Дослідження органопротекторної дії екстракту листя артишоку Горчакова Н.О., Поготова Г.А., Беленічев І.Ф., Чекман І. С.	77
Визначення кількісного вмісту органічних кислот у траві <i>Ambrosia artemisiifolia</i> L. Горяча Л. М., Журавель І. О.....	79
Дослідження впливу таблеток елгацину на стан процесів ПОЛ/АОС у міокарді інтактних щурів в онтогенезі Гращенкова С.А., Яковлева Л.В., Кошова О.Ю., Лебединець І.О.....	80
Фармакогностическое изучение вязеля пестрого (<i>Coronilla varia</i> L.) Гречаная Е. В.	82
Визначення кількісного вмісту гідроксикоричних кислот у сировині айви звичайної (<i>Cydonia oblonga</i>) Гриненко У.В., Кисличенко В.С.	84
Вибір оптимального складу фітогелю венотонізуючої дії Грубник І.М, Гладух Є.В.	85
Дослідження летких сполук <i>Equisetum Arvense</i> L. Гудзенко А. В., Мустафаєва А. Р., Коновалова О. Ю., Гергель Є. М.	86

Родина вересові (Ericaceae) – перспективне джерело лікарських препаратів**¹Гапоненко В.П., ²Левашова О.Л.**¹*Кафедра ботаніки, Національний фармацевтичний університет*²*Кафедра медичної та біоорганічної хімії, Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна*botany1245@ukr.net

Метою наших досліджень був пошук нових джерел одержання біологічно активних речовин серед представників родини вересових.

Вересові (*Ericaceae*) – це велика родина, в якій нараховується понад 100 родів і більш 3000 видів. Вересові широко поширені по всій земній кулі. Вони зустрічаються не тільки в степах та пустелях, у тропіках ростуть, переважно у високогір'ях. У флорі СНД родина вересові представлена 54 видами, України – 11 видами: *Andromeda polifolia* L., *Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng., *Calluna vulgaris* (L.) Hull., *Chamaedaphne calyculata* (L.) Moench., *Ledum palustre* L., *Oxycoccus microcarpus* Turcz. ex Rupr., *O. palustris* Pers., *Rhododendron luteum* Sweet., *Rhododendron myrtifolium* (L.), *Vaccinium vitis-idaea* (L.) Avror., *V. myrtillus* L., *V. uliginosum* L. [1].

Більшість вересових – це кущі або кущики, іноді трави, в тому числі сапрофітні, але серед них є і крупні дерева. Зовнішній вигляд вересових своєрідний, тому в ботаніці існує поняття «ерікоїдний вигляд», який створюють дерев'яні пагони, покриті дрібним шкірястим листям. У багатьох випадках листя концентрується на кінцях пагонів, що добре видно у рододендронів. У деяких видів листки зовсім голі, мають гладку, блискучу поверхню, а у інших вони по-різному опушені.

Незважаючи на значну кількість інформації про якісний склад біологічно активних речовин рослин родини вересових, вона носить фрагментарний характер, фітохімічна характеристика більшості видів не повна, а у деяких представників родини відсутня. З усієї родини тільки 2 види є офіційними лікарськими рослинами – мучниця (*Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng.) і багно болотняне (*Ledum palustre* L.). Перелік показань доклінічного застосування екстрактів з цих рослин достатньо обмежений. У той же час, в народній медицині рослини цієї родини давно, широко і успішно використовуються для лікування багатьох захворювань, тому пошук представників родини вересові для розробки нових високоефективних лікарських засобів є актуальною проблемою сучасної фармації і фармакології України.

Література

1. Ежелъ, И. М. Семейство *Ericaceae* Juss. во флоре Правобережья Полесья Украины / И. М. Ежелъ // Фиторазнообразие Восточной Европы. 2013. – Т. 14. – № 4. – С. 17.